

skušnji so najpridniši dobili bukvice in podobice v darilo; štirim revnim pa pridnim otrokom pa sta dva pričujoča gospoda podelila darilce v dnarjih. Naj mili Bog blagoslovi prizadevanje marljivega gospoda Juha, in naj bi bilo povsod takih duhovnikov obilo bilo!

Fr. S. M. Verhovski.

Iz Ljubnega. †) Zadnji dan avgusta smo dokončali šolsko leto. Zbrali so se šolarji po sv. maši praznično oblečeni v šoli, pričakovaje šolskega ogledovavca prečastitega dehanta radoljškega. Ko je odbila osem, so stopili prečastiti gospod v šolo, ž njimi gospod fajmošter in še nekaj bolj zgodnjih poslušavcov. Nekoliko pozneje so tudi visokočastiti gospod radoljški predstojnik, Janez Košir, počastili Ljubencane v družbi svoje ljubeznjive gospé in še dveh družih gospodičin, ktere je med tem, ko so visokočastiti gospod Košir pri izpraševanju sedeli, gospod inženir Sovan zabavljaj, ter jim cerkev in nov zvonik razkazoval. Po kratki molitvici so začeli gosp. fajmošter, Matija Brolih, s kerščanskim naukom. Odgovarjali so otroci obojega spola tako, da se je moglo vsacemu nazočemu serce smejeti. Ne le nekteri, odgovarjali so od kraja do konca vsi ko da bi rezal. Obnašali so se v družih vedah ravno tako izverstno. Posebno pa zaslužijo gosp. fajmošter in ž njimi učnik posebno hvalo, da ni bila zraven mnogo družih reči sadjoreja zanemarjena. Ne porečem preveč, ako terdim, da so otroci več vedili, ko marsikter star kmet, ki še vedno misli, da se gospodom po mestih, ako govoré o kmetijstvu in svetujejo to in uno, le sanja. Da pa niso bili šolarji mehanično izeksercirani, je samo to dosti opomniti, da so večidel gospod dehant izpraševali, gotovo zato, da so se prepričali: ali otroci tudi razumejo kar govoré, in res, z vsemi so bili kaj zadovoljni. Brez greha bi smeli vsi sosedje Ljubencanom nevošljivi biti zavolj šole, pa tudi skrbeti, da se tu in tam ustanovi šola ali pa poboljša. O poldne smo doveršili izpraševanje. Da tudi tukaj niso brez daril in zlatih bukev, se vé. Po izpraševanju so nas gosp. fajmošter kaj gosposko pogostili. Ker sem že prej opomnil gosp. inženirja Sovan-a, si je gotovo vsak mislil, da je imenovani gospod naredil osnovo za turn, in res je to, pa tudi tako ukusno in izverstno, da vsacemu dopada. Največja čast in slava pa se spodobi gospod fajmoštru Matiju Brolih-u, ki so razun mnogo družih opravil in poprav to veliko delo v tako kratkem času dognali — saj Ljubencanje ne uživajo delj ko dobre štiri leta te sreče, da so dobili za Božjo čast tako unetega pastirja pa tudi, kar cerkveno ekonomijo zadeva, tako razumnega gospodarja. Kril je zvonik ljubljanski mojster gospod Freiburger. Večidel je kril mojstrov sin po imenu Ludvik. Delo mojstra hvali, pa tudi pošteno obnašanje skoz in skoz priporočuje imenovanega mladenca, ker dobi se še kak dober delavec, pa je že ta ali una reč nad njim. Gospod mojster Freiburger in njegov sin pa nista le umna, izurjena rokodelca, tudi sta, kakor pravite Ljubljancani, honet!

Iz Ljubljane. Sveti oče papež so vsled konkordatne oblasti po členu XXII prečastitega gosp. Antona Kos-a, krajnskega tehanta in častnega korarja, za stolnega prošta v Ljubljani izvolili. — Pretekli četrtek predpoldne so z veliko cerkveno slovesnostjo, ktero so opravljali preč. korar in mestni dekan gosp. J. Zupan, postavili na frančiškansko cerkev podobo sv. Matere Božje, o kateri so unidan „Novice“ že govorile; — bilo je pred mostom in povsod okoli toliko ljudi, da se je vse terlo; brez najmanjšega spodtikljeja je bila v malo minutah veličanska podoba na svojem mestu. Sedaj malajo sprednje lice cerkvi po osnovi žl. gosp. Kurz-a Goldenstein-skega; kakošno bo, se bo móglo še le po dokončanem delu povedati. — V pondeljk se je začel sejm, ki bo po novi navadi se končal v saboto. Ljudí je bilo prvi dan malo, morebiti tudi zato, ker — kakor se nam je reklo — je po kmetih kriva misel, da se bode

sejm še le prihodnji pondeljk začel. Kdo jim je kdaj kaj takega oklical? Al ni po vseh farah, v „Novicah“ in tudi v nemškem časniku oklicano bilo, da ta sejm se bode začel pondeljk po malem Šmarnu, — ker tako pride sejm, kakor nekdej, v križev teden. Da so le naši domači ljudje si to zmešnjavo sami napravili, nam pričujejo judje iz daljnih dežel, ki s svojo „zlatnino“ in „srebernino“ niso zamudili sejma; — tedaj je mogel že prav oklican biti, le napačno je bil od nekterih — slišan! Komur je mar za sejm, bi bil pač lahko pri vsakemu zvedil, kdor, postavimo, ima „Novice“; — v „oglasniku“ k 11., 13. in 15. listu letošnjih „Novic“, tedaj 3krat stoji z debelimi čerkami zapisano: četrty sejm v pondeljk po malem Šmarnu!

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. Presvitli cesar so ukazali s patentom od 3. sept., da se imajo v prihodnjem letu 1859 davki od zemljiš, pohištev, obertnij in dohodkov z dokladami k tem davkom vred tako in v tisti meri odrajtovati, kakor v letu 1858, toda v novem dnarji. Presvitli cesar si pa prideržijo, če bo treba, še v letu 1859 premene v davkih narediti.

— Povedali smo o svojem času, da se je 14. marca t. l. v Ilavi več jetnikov spuntalo. Nekteri njih so se pri tej priložnosti prav dobro obnašali, zavoljo česa so jim presvitli Cesar tudi milost skazali in nekterim celó ječo, nekterim pa več ali manj let spregledali.

— Zastran obračanja novega dnarja za malo loterijo ukazuje najvišji sklep, da se bo od 1. novembra 1858 naprej v malo loterijo najmanj 5 novih krajcarjev stavilo.

— Dunajski mestni odbor je sklenil, da se ima šolnina ali šolski dnar v ljudskih šolah namesti 30 kr. kakor dozdej, po vseh Svetih s 50 kr. novega dnarja, torej za 2½ kr. menj odrajtovati.

— S cesarskim ukazom zastran izmere cestnin, mostnin in brodnin so te davšine za sedmi del do sedanje izmere povišane. Po tem bodo tudi fiškalne cene za prihodnje zakupovanje mit ali šrang za sedmi del povišane in zakupniki bodo mogli po vseh Svetih toliko več zakupa plačevati.

Iz Ogerskega. „Slov. Noviny“ naznanjujejo v 102. listu prežalostno zgodbo, ki se je pripetila gosp. fajmoštru Lud. Holecy-u, pridnemu bčelarju, v Badjanu blizo Šemnic 23. dan pr. m. Bčela ga je picnila, pa komaj je minulo deset minut, bilo je po njem! Zgodilo se je pa to tako-le: Nekoliko seršenov je dražilo bčele fajmoštrovega bčelnjaka; on in svak njegov jih gresta podit. Nevedoč je prinesel fajmošter za vratom v suknji bojé po seršenih razjezeno bčelo saboj v hiso, kjer ga v vrat piči; strašno zavpije; družina mu hití na pomoč ter hitro iz rane potegne želo, — al berž mu začne hudo prihajati, in ni preteklo 10 minut, je žalostno smert storil v najlepši starosti.

Iz Rusije. Iz Odesse 27. avg. — Gotovo je, da se je pšenica v krajih, od kodar je največ v Odeso dobivamo, v vsakem ozeru le slabo obnesla. Malo je bo dohajalo k nam in od tod je že zdaj tako visoka cena tega žita. Da zavoljo tega tudi druge žita ne bodo po ceni, si je lahko misliti.

— Car Aleksander biva ta čas v Moskvi, kjer obhaja obletnico svojega kronanja. Od tod pojde v Varšavo, kamor bo prišel 22. t. m. Car bo ostal v Varšavi do 29. septembra, potem pa se bo vernil naravnost v Carsko Selo. Govorice, da bo car še dalje potoval, so bile tedaj prazne.

Iz Černe gore. Časniki pišejo, da bo šel knez Danilo še ta mesec in z njim 100 Černogorcov v Pariz, in da je med Turki in Černogorci storjeno pomirjenje do novega leta. Čakati bo, da se pokaže, ali je poslednja novica resnična ali le časnikarska goska.

— Gospod rudarijski svetovavec L., kateri je bil v Černi gori, popiše v „Wiener Ztg.“ tako-le najimenitnejše sedanje Černogorce: Predsednik Mirko je srednje, bolj drobne postave, zamoklega polta, precej zallega obraza, na katerem je več dobrotljivosti brati kakor pa terdoserčnosti in ljutosti. V pogovoru z gosp. Delarue-om, knezovim tajnikom in Francozom po rodu, sem zvedel, da ima Črna gora 9 šol in da je več črnogorskih mladenčev v tujih deželah v šolah; da je dal knez pred kratkem postaviti zoper pohabovanje gojzdom, da ljudje nečejo delati cest, dokler osoda dežele ni razsojena; da more vsaki brez nevarnosti po deželi potovati, ker knez skerbí z vso ojstrostjo za varnost in se ljudstvo boji njegovega serda itd. Tujci morejo brez vse skerbi po deželi hoditi, jaz vsaj nisem imel nikjer kake overe in ničesa se mi ni bilo bati; temveč so me ljudje povsod prijazno pozdravljali.“

Iz Nemškega. Zbor nemških kmetovavcov v Braunšvajgu se je izrekel 2. t. m. zoper enoglasno postaviti zoper odertijo, zoper samoprodajstvo tabaka in zoper col od kmetijskih mašin z večino glasov pa zoper col od železa.

Iz Španije. General Espartero, od kterege je bilo pred nekimi leti toliko slišati in kateri je španjskemu kraljestvu zlo pripomogel, da sedaj saj po videsu na mirnih nogah stoji, se je pretečene dni zopet enkrat oglašil z razpisom, v katerem pravi: „Res je, da se prizadevajo zastonj, napredovanju današnje omike jéz postaviti; k večjemu je mogoče, jo za kratek čas vstaviti, al duh časa bo vedno klical: Naprej! in človek se ne bo dal braniti, si svoje življenje zboljšati. Napredovati je namen človeški. Dasiravno se ta čas nič ne vtikam v politične reči, bi vendar ne mogel, kar mene tiče, enakodušno v prihodnost svoje domovine gledati, ker sem si od nekaj resnično prizadeval, ji pridobiti modro, pravo svobodnost, v kateri more narod gotovo napredovati in blagor uživati. Zavoljo tega je moja vest pokojna, in če mi včasih kdo zabavlja, se tolažim z upanjem, da bo svet nazadnje vendar spoznal, da so bili moji nameni dobri.“

Iz Francozkega. Lastniki orjaške barke „Leviathan“ so poslali nekoga iz Londona v Pariz, da bi francoski vladi jo na prodaj ponudil; pa ta se neče doslej v to kupčijo podati. Angleži hočejo imeti za barko 15 milj. frankov, al v Parizu se nihče ne zmeni za ta kup.

— „Moniteur Vinicole“ naznanja letošnji vinski stan na Francozskem. Le v nekterih krajih je tertna bolezen, suša in toča ngrade poškodovala, v drugih pa bo toliko in tako dobrega vina, da ga v tem stoletju ne pomnijo takega.

— **Iz Pariza.** Francozki poslanec v Carigradu, gosp. Thouvenel je dobil urlavb in se menda ne bo več vernil na svoje mesto. Kot njegovega naslednika imenujejo gospod Benedetti-ta, kateri je živel že več let pri poslanstvu v Carigradu. V časnikih je bilo pa brati, da pride dosedanji poveljnik francoske armade v Rimu, general Gordon, kot poslanec v Carigrad, ker se neki francoska vlada boji, da bi Lord Redcliffe, ki se je zopet v Carigrad vernil, turške vlade preveč na svojo stran ne potegnil, in francoske moččnosti ne spodrinil.

Iz Egipta. Vsled žalostnih prigodb v Džeddah-u je vice-kralj prepovedal, tiste verse korana, kateri veljavajo, neverne, to je kristjane, moriti, mohamedanom v mošeah brati. Ker pa Šeik Soleiman, predstojnik mošee Ibrahim paševe, za to prepoved ni maral, ga je dal Kuršid paša zapreti.

Iz Amerike. Povedali smo unidan, da delajo v Ameriki hiše iz pavolje; zdaj pa povemo, da tudi v Ameriki stavijo mnogo hiš iz železa, katerih stene so iz dveh

plošč, med kterima je naboj iz reči, ktere ne prepušajo toplote. Da se jih ruja ne prijema, so namazane s firnežem. Take hiše terpe silno dolga in se ne razpokajo. Hiša 3 sežnje široka in dolga 6 sežnjev velja samo 8000 fl. Za ondašnje kraje res ni velik dnar, al pri nas bi si dal s takimi dnarji že skoraj grad sozidati.

Iz Kine. Pisma iz Hongkong-a naznanjajo, da je kineški cesar pogodbo z Angleži in Francozi potrdil. Nekdo piše tudi iz Hongkong-a: Dasiravno so pisanja iz Peking-a prav ugodne, bo vendar še marsikaj iz poti spraviti, preden si moremo misliti, da se bo pogodba le kolikaj spolnila. Če prevdarimo obnašanje mesta Kanton-a, moramo dvomiti nad mirom, če ga ne bo večja armada berzdala.

Národne pesmi iz Liburnije.

Nabral Jakob Volčič.

Sv. Mikula.

Jedna gora visoka
Pokraj mora ¹⁾ široka,
Va gore ²⁾ je kamerca,
Va kamarce ³⁾ postelca,
Na postelci blaženi
Svet Mikula terdo spi.
K njemu pride Marija,
Počne ga tiho buditi:
„Blažen sveti Mikula!
Od Boga vam poslano,
Da greste barke činiti
I rumere ⁴⁾ voziti.“
Još ⁵⁾ govori Mikula:
„Ja ne grem bark činiti
Ni rumere voziti.“
Još govori Marija:
„Blažen sveti Mikula!
Bolje je starejega
Od sebe poslušati.“
Blažen sveti Mikula
Stal se gori na noge,
Zel je teslo va roke,
A sikiru na rame,
I se seče v zelen lug,
I poseče debel dub,
Razparti ga na pet part:
Z jednog stori timunac, ⁶⁾
A z drugoga jarbolac, ⁷⁾
A z onih treh barčicu.
To tje barka učinjena,
Kak' od Boga zmišljena.
Na nju sveti Mikula
Sve rumere nakerca. ⁸⁾
Lepo vetri virjahu,
Lepo barku peljahu;
Počne barka po gorah
Hoditi kako po vodah.
Blažen sveti Mikula
Od dela je trudan bil,
Leže dole va barku,
Da će malo pospati.
Zagleda ga hudoba
Iz črnoga oblaka,
I pride mu na timun.
Počne timun tonuti,
A rumeri plakati,
I Mikula buditi:
„Blažen sveti Mikula!
Stante gore na noge!

Sad smo vsi potopljeni.“
Blažen sveti Mikula
Stane gori na noge,
Zame knigu va roke,
Počne Boga moliti,
Božju Majku slaviti.
Reče sveti Mikula
Toj paklenoj hudobi:
„Ki će od nas bolje reč?
Sveti Božji Očenaš?“
Hudoba mu govori:
„Ja ću bolje nego ti.“
Blažen sveti Mikula
Lepo reče: „Oče naš!“
A vrag reče: „Kamen naš!“
Blažen sveti Mikula
Reče: „Zdrava Marija!“
A zločesta hudoba
Reče: „Huda ⁹⁾ barigla!“
Blažen sveti Mikula
Reče: „Božja verica!“
A paklena hudoba
Reče: „Stara preslica!“
Blažen sveti Mikula
Reče: „Evangelije!“
A ta zala ¹⁰⁾ hudoba
Reče: „Tverdo kamenje!“
Blažen sveti Mikula
Se je nato razserdil,
Popade ju za pete
Obtreple ju u timun.
Hudoba ga moljaše: ¹¹⁾
„Blažen sveti Mikula!
Pustite me duhati,
Ja ću dalje bežati,
Neg' ¹²⁾ je more široka,
Neg' je voda tekuća,
Neg' je gora visoka.“
Blažen sveti Mikula
Reče: „O presveti duh!“
A paklena hudoba:
„O Mikula, ti si gluh!“
Blažen sveti Mikula
Još se jače razserdi,
Popade ju za uši, ¹³⁾
Va more ¹⁴⁾ z njom zabuši.
Kud' hudoba plavaše ¹⁵⁾
Tude more goraše. ¹⁶⁾

¹⁾ Mora = morja. ²⁾ Va gore = v gori. ³⁾ Va kamarce = v kamerci. ⁴⁾ Još = še. ⁵⁾ Rumeri = romarji. ⁶⁾ Timun = kermilo. ⁷⁾ Jarbolac = jambor. ⁸⁾ Nakerca = naloži. ⁹⁾ huda = luknasta. ¹⁰⁾ Zal = hud. ¹¹⁾ Moljaše = prosila. ¹²⁾ Neg' = naj. ¹³⁾ uši = ušesa. ¹⁴⁾ Va more = v morje. ¹⁵⁾ Plavaše = plavala. ¹⁶⁾ Goraše = gorelo.